

Hlavní název: Český filmový svět
Datum vydání výtisku: 15.1.1927
Číslo výtisku: 5
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1802-5838
Číslo stránky: 5 - 6

SYSTEM
♦KRAMERIUS♦
NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV

Podmínky využití

NFA poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NFA a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NFA není možné bez případného písemného svolení NFA.

Národní filmový archiv - knihovna
Bartolomějská 11
110 00 Praha 1

www.nfa.cz

Světová propaganda pro německý film. Jestliže dosáhneme kontingentem 2:1 alespoň toho, že Američané budou muset investovat do německých filmů kapitál, pak můžeme být bez starostí, že investují peníze jen do prvotřídních filmů. Tím ale docílíme značnou světovou propagandu pro německý film a vynutíme mu tím i přístup na americký trh. Dosáhneme-li toho, pak nebyly veškeré oběti, jež jsme až dosud přinesli nadarmo. Fráze, že při nepřenosnosti kontingentu 2:1 budeme muset počítat jen s německými filmy, byla již tolikrát vyvrácena, že se o ní ani nebudeme zmiňovati.

Americká filmová politika. Jedno bychom však chtěli zjistit. Při zavedení kontingentu bylo pracováno stejnou frází, ale veškeré firmy, jež udělaly stejné pokusy, dožily se se svými kontingentními filmy značného fiaska. Myslíme, že právě kontingentem 2:1 bude zvýšeno niveau filmů. Když budou Američané vyrábět filmy po 50.000 R. M. (t. j. 400.000 Kč), pak je nebudou vyrábět pro svou vlastní půjčovnu, nýbrž jen proto, aby mohli dovést své vlastní americké filmy, o nichž nevědí, kolik jim vynesou na půjčovném. Konec konců nepřinesou Američané vždycky takového Ben Hura nebo Bohéme. Při naprosté objektivnosti musíme přece tvrdit, že je dosti amerických filmů, které nestojí ani za to porto z Ameriky do Evropy. Pro nás jest jasno:

Při kontingentu 1:1 mají Američané možnost dovézt na 50 německých filmů padesát amerických filmů

a dáti je lacino na trh a mohou tím kapitálově slabé německé půjčovny ničit. Jestliže snad následkem slabých filmů bude zmenšena návštěva biografů, to není starostí amerických exportérů, neboť je zajímavé jedině americké monopolisování německého respektive světového trhu. Před válkou jsme prožili podobné věci i u jiných průmyslů (ku př. tabák). Ale film není žádný tabák a Američané jsou bohužel tak přesvědčeni o nepřekonatelnosti svých filmů, že se domnívají, že jen těmito filmy jest možno dobýt světa. Jestliže chtějí pomocí engagementu německých umělců zvýšit úroveň svých filmů, podávají tím důkaz pro linii, po níž chce americký film v Německu kráčet.

Jestliže politika té části německého průmyslu, za kterou my stojíme, dosáhne pouze toho, že americké firmy, a hlavně Parufamet, budou přinuceny zde vyrábět, nebo dáti nám kapitál k dispozici, jest to úspěch rozumné reální politiky.

Koloběh vývoje. Také filmový průmysl jest postaven na základech národohospodářských zákonů. Větší nabídka přináší redukcí cen. Redukce cen musí však automaticky přinést zhoršení kvality výrobku. Jestliže tedy klíčem 2:1 zredukujeme nabídku, zvýší se možnost využitkování jednotlivých filmů a tím obdrží výrobce i půjčovna víc peněz. Když ale výrobce má větší příjem, objeví se to hned na zlepšené kvalitě filmů a jest mu dána možnost prodeje těchto filmů do ciziny. Dle našeho mínění stačí tento poslední sám, aby byla dokumentována správnost poměru 2:1 a o nepřenosnosti kontingentu.

F I L M O V É V E Ř E J N O S T I !

Neudržitelný kritický stav současného českého filmu, jehož dosavadní mnoholetá činnost končí naprosto negativní bilancí ve směru uměleckém a nenahraditelnými ztrátami obětí finančních na poli národohospodářském, nutí nás učiniti toto prohlášení, jímž má být vedena ostrá rozhraničující linie mezi dobrým filmem a filmovým kýčem, jímž má být dán popud k akci za nový film a k semknutí všech moderních pracovníků filmových a jejich přátel v široké veřejnosti a jímž má být odpovědnost za další ničení národního jmění a plýtvání energiemi schopných našich odborných sil, pokud se snad již vyskytují, sválena na onen průmysl, režisery a herce, kteří přes tento varovný hlas budou na neblahé cestě neschopnosti a nezdaru pokračovati.

Z popudu moderně orientovaných filmových pracovníků čs. tisku připravuje se pro nejbližší dobu definitivní ustavení

„Klubu za nový film svazu moderních filmových pracovníků“,

jenž má sdružovati spolupracovníky v boji za vytvoření neodvislého nového českého filmu a sjednotiti dosud roztržštěné úsilí o nový filmový výraz a propagaci dobrého filmu vůbec.

Náš poměr k dosavadnímu českému filmu je bezohledně odmítavý a nesmlouvavý. Pochybujeme, že jeho producenti mohou přispěti k jeho úplné renesanci. Toto zamítavé stanovisko padne, jakmile nová konstelace čs. filmového průmyslu a jeho uměleckých

tvůrců bude zaručovati nový režim a skutečnou uměleckou, době odpovídající hodnotu. Tato nová organizace dosáhne naší plné podpory.

Ani náš poměr k zahraničnímu filmu nemůže být zcela kladný. Oceňující občasně vynikající objevy zahraničních atelierů a praktických režisérů, zachováme si tutéž kritičnost a rezervu i právo negace, aby příliv zahraničního filmu k nám byl regulován kvalitními hledisky na místo nynější libovůle a obchodní spekulace. Obnosy, jež plynou za koupení cizí filmy do zahraničí, opravňují nás zvýšiti bedlivost nad filmovým dovozem.

Způsoby, jimiž zasáhneme do života filmového odvětví, budou naše projevy tiskové, přednáškové a jiné úspěšné formy propagace a bojkotu, stejně jako úsilí spolupracovati s tímž hnutím za hranicemi a postupovati solidárně s jednotlivci i korporacemi týchž tendencí v cizině. Naše úsilí propagační má seznamovati odbornou i nejširší veřejnost s pravým stavem současné světové produkce, zejména s její modernou. Konfrontací našeho s cizím filmem má se zabrániti malichernému provincialismu a kultu místních hvězd a postavit u nás jako konečně živé a aktuální věci otázky libreta, fotografie, fotogenie, jakož i nových metod uměleckých a technických.

Pozdravujeme prvě projevy a realizace moderních filmových snah v cizině, jež jsou dány jmény V. Egginga, Lupu Pick, Man Raye, René Claire-a, H. Richtera, L. Moholy-Nagyho, F. Picabia, Eisensteina, Ruttmanna, Tournera, Jeana Epsteina, Fernanda Légera,

Cendrarse, L. Herbiera, Tristana Tzary, voláme k činné spolupráci přátele vytčených zásad v ČSR.

Přípravný výbor: Karel Schulz (Lidové noviny, Praha), A. Černík (Horizont, Pásmo), Jiří Frejka (Národní osvobození.)

Podpisy: Bedřich Bělohávek (Právo Lidu), E. F. Burian (Tam-Tam), Julius Fučík (Rudé Právo), Ctibor Haluza (Rovnost, Brno), Adolf Hoffmeister (Pestrý týden), J. Janatka (Lidové noviny, Brno), K. Teige (Stavba), Pavel Steiner (České Slovo).

Jindřich Honzl, Arch. Jar. Krejcar, R. Jakobson, Vít Nezval, O. Mrkvička, Inž. K. M. Paspas, tajemník Čs. společnosti pro vědeckou kinematografii.

Veškeru korespondenci a dotazy (žádosti o spolupráci obchodní i uměleckou) je adresovati: A. Černík, Praha XII., Máchova 8.

Klub za nový film. Tato nová akce, jež nevznikla náhodile je schopna, aby českému filmu dala nové naděje a obzory. Aby došlo ke skutečné renesanci českého filmu je třeba, aby pracovali noví lidé, kteří jsou informováni o současném vývoji evropského filmu. Proč právě tito? Lze předpokládati, že znají svou zodpovědnost, mají uměleckou gramatiku a nikdy tak katastrofálně se neprohřeší jako ti, jichž zodpovědnost a umělecká úroveň rovná se stupni na kterém byl evropský film před 10 lety. Jestliže ti, kteří rozhodují o nových realizacích českých filmů namítají, že na nové lidi se doplácet nemůže, lze se jim podivovati, jak klidně nebo zuřivě doplácí na filmaře, jejichž bezcennost pro vývoj českého filmu je mimo debatu. Tato bezradnost má všechny znaky provinciálního názoru na naši produkci. Za hranicemi jména našich filmařů (až na malé výjimky) nejsou o nic méně známá než jména těch nových, avšak tito noví mohou mít tu výhodu, že jejich filmy bude možno předvésti bez obavy před naivností a umělecké negramotnosti, ježto prodej za hranicemi je otázkou kvality. (Spojení? Ku podivu, jak pro tak malé procento české produkce bylo možno použití obchodního spojení.) Technická garance nových moderních filmařů pokud by jí neměli, je otázkou dvou, tří měsíců zasvětit je, aby jich realizace předběhly realizace těch, kteří mají za sebou 10 filmů.

Zet Molas.

Kontingent v Anglii. Beard of Trade (anglické obchodní ministerstvo) připravuje návrh zákona na podkladě zprávy komise britské říše filmové konference. Kvota kontingentní bude pro první rok stanovena asi na 5 procent, to jest, že na každý vyrobený film anglický bude dovezeno 20 cizích filmů. Tato kvota bude každým rokem přizpůsobována početnosti a síle anglické výroby.

Kdo je na světě nejmocnější. Národní divadlo v Praze provede baletní grotesku B. Martinů: „Kdo je na světě nejmocnější.“ Tato baletní groteska byla hrána v Národním divadle v Brně s velikým úspěchem. B. Martinů, který jest avant-gardním skladatelem měl úspěch v Paříži svým „Kvartetem“ a hudebními kompozicemi, které byly tančeny Lidí Wisiakovou a V. Vlčkem.

POHÁDKA MÁJE.

Pohádku máje od Mrštíka neznám. Zdá se, že scenarista s režiserem Antonem museli mít hodně práce, aby z ní udělali film. Adaptace, rozdělená na několik samostatných dějů, akce labilní. Z tohoto scenaria udělat film, by musel být zázrak. V tom jsou především potíže. K. Anton měl se odpoutat od střední schematické americké režie. Od mdlé něhy, od živých obrazů, ve kterých pohyb je snižen na minimum. Zvýšit rytmus, dělit scény na různé plány a vázati je určitěji. Docílit harmonie mezi exposicí a gradací. K. Anton až se seznámí s moderními evropskými filmy, ve kterých je už překonán boj s rapid montáží (jeho muzikanti), s vazbou určitých náladových momentů hlavně v exposici (představení rodiny až do objevení se Gusty), uvidí, jak možno zhuštit moderní režii technicky na čtvrtinu. Jeho poměr k herci, jemuž dává volnost k nahodilému rozřešení hry (to nic neznamená, má-li herec vyměřenou cestu, kam až může jít, aby nezmlzel z aparátu) může být jen v tom případě, jedná-li se o herce, kteří znají zákony filmové hry (to jsou Reifová, Lhoták). Hra opravdu velmi talentovaných adeptů, Horákové a Petra Dolana, měla by mít u Horákové míň divadelnosti, u Petra Dolana víc živosti. Horáková, jejíž temperament mohl by se snadno přizpůsobiti k filmové hře, jestliže by ji režisér upozornil hned z počátku při úhzu bičikem na rozdíl ve filmu oproti divadlu. Ríša (Petr Dolan), který nepodniká boj s divadelností, zmáhá dobře neklid před aparátem, až k bodu rafinovaného klidu, který nepřexponuje a strach před tím má důsledek nedoexponování hry. Má však veškeré schopnosti, inteligenci, sympatii i exterieur filmového herce. Měl by studovati co nejvíce Charles Ray-e. Měl by si ujasnit sám určitý rytmus ve hře a pak určitě bude hercem, jemuž je možno konkurovati s nejnebezpečnějšími soupeři jeho oboru. Horáková a Dolan mají před sebou úspěchy, ku kterým mohou svými talenty dospěti. B. Reifová v exposici své role neměla mít na sobě světlé šaty — šedivé, ať ji Mrštík viděl jak chtěl, on nepsal charakter souchoťinářky pro film. Její hra je nejlepší hereckým výkonem. Reifová má filmovou disciplínu par excellence. Rytmus gest při umírání, světlé šaty i osvětlení v souladu, ekonomie mimiky má největší účinek emotivní. Detail (to je režijní nápad) oroseného čela konkuruje s glycerinovými slzami. Její partner je jako výstřižek z filmu z roku 1910. Režisersky dobře udělán odchod ůtce z krčmy, a lidové tance. Janová (Helenka) je velmi hezká dívka. Ve hře příliš bezbarvosti, bezradnosti. Tam, kde hraje sama nebo s Ríšou, je herecký rytmus bez dechu, zaviněný scenárně i režijně. Všechno lze udělati a záleží na tom, jak se to udělá a to je otázka avant-gardy hlavně zase v režii. Herce přece nelze nechat bez kombinací určitých detailů v jednom plánu (když Ríša kouří máje hlavu v klíně Helenky), to je věc režisera. Je tu tolik věcí, z kterých se mohlo vytěžit lyrických emocí — které už dokonce mají jisté standatní řešení, ale ani těch tu nebylo režiserem využito, natož aby přinesl jakési nové řešení. Anton je dobrý režisér, ale ocitá se v mrtvém kruhu až nebezpečně, pro svůj vývoj. Pohádka máje je trochu smutná, dlouhá. Trochu roztráštěná, bezradná. — Operatér Vich má v Pohádce máje krásnou fotografii.

Zet Molas.